

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2024

Marking Scheme

Modern Greek

Higher Level

Note to teachers and students on the use of published marking schemes

Marking schemes published by the State Examinations Commission are not intended to be standalone documents. They are an essential resource for examiners who receive training in the correct interpretation and application of the scheme. This training involves, among other things, marking samples of student work and discussing the marks awarded, so as to clarify the correct application of the scheme. The work of examiners is subsequently monitored by Advising Examiners to ensure consistent and accurate application of the marking scheme. This process is overseen by the Chief Examiner, usually assisted by a Chief Advising Examiner. The Chief Examiner is the final authority regarding whether or not the marking scheme has been correctly applied to any piece of candidate work.

Marking schemes are working documents. While a draft marking scheme is prepared in advance of the examination, the scheme is not finalised until examiners have applied it to candidates' work and the feedback from all examiners has been collated and considered in light of the full range of responses of candidates, the overall level of difficulty of the examination and the need to maintain consistency in standards from year to year. This published document contains the finalised scheme, as it was applied to all candidates' work.

In the case of marking schemes that include model solutions or answers, it should be noted that these are not intended to be exhaustive. Variations and alternatives may also be acceptable. Examiners must consider all answers on their merits, and will have consulted with their Advising Examiners when in doubt.

Future Marking Schemes

Assumptions about future marking schemes on the basis of past schemes should be avoided. While the underlying assessment principles remain the same, the details of the marking of a particular type of question may change in the context of the contribution of that question to the overall examination in a given year. The Chief Examiner in any given year has the responsibility to determine how best to ensure the fair and accurate assessment of candidates' work and to ensure consistency in the standard of the assessment from year to year. Accordingly, aspects of the structure, detail and application of the marking scheme for a particular examination are subject to change from one year to the next without notice.

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Να απαντήσετε και στις 3 ομάδες ερωτήσεων. Οι απαντήσεις να δοθούν στα νέα Ελληνικά.

ΟΜΑΔΑ 1^η

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑ

[30 / 100]

1. Εξηγήστε με δικά σας λόγια τη σημασία των παρακάτω φράσεων που είναι γραμμένες με έντονα γράμματα στο δοσμένο κείμενο:

- εκτεταμένες **πολύ μεγάλες, διευρυμένες**
- επιπτώσεις **συνέπειες**
- κινητοποίηση **δραστηριοποίηση**
- ψυχαγωγικές δραστηριότητες **διασκεδαστικές απασχολήσεις**
- εντέλει **τελικά**

2. Ποιες γνωστικές προκαταλήψεις και πλάνες κάνουν τους ανθρώπους επιρρεπείς να εμπλέκονται ασυνείδητα, προκειμένου να μην αντιμετωπίσουν την κλιματική αλλαγή;

Υπάρχουν διάφορα στοιχεία που οδηγούν τους ανθρώπους στο να επιστρατεύσουν ασυνείδητα γνωστικές προκαταλήψεις και πλάνες, όπως ότι πυροδοτεί το συναίσθημα του φόβου και της απειλής, παραπέμπει στην περίπτωση βραχυπρόθεσμης απώλειας του τρόπου ζωής, ότι θα απαιτήσει αλλαγές, κάτι στο οποίο οι περισσότεροι άνθρωποι έχουν μια έμφυτη δυσανεξία. Τα αποτελέσματα ή οι απειλές δεν είναι εύκολα κατανοητές και οι χειρότεροι κίνδυνοι μοιάζουν αβέβαιοι και πολύ μελλοντικοί, και ένα μεγάλο ποσοστό ανθρώπων αμφισβητούν τη σοβαρότητα, ακόμη και την ύπαρξη της κλιματικής αλλαγής.

3. Πόσο σοβαρούς και αξιόλογους θεωρείτε τους λόγους για τους οποίους αδιαφορούν οι περισσότεροι άνθρωποι για την κλιματική αλλαγή;

Οι περισσότεροι άνθρωποι έχουν πολύ πιο άμεσα και επείγοντα ζητήματα στη ζωή τους να ασχοληθούν (προσωπικά προβλήματα & στόχοι, εργασία, οικογένεια) ώστε αυτά να απαιτούν μεγάλο μέρος της ενέργειάς τους. Αυτό είναι κανόνας στη σημερινή εποχή και εμποδίζει γενικά την κινητοποίηση σε συλλογική δράση για πολλά προβλήματα της κοινωνίας μας και είναι ίσως το μέγιστο εμπόδιο στην περιβαλλοντική ενημερότητα και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής με τη βαρύτητα που της αρμόζει.

Ακούμε και βλέπουμε ειδήσεις και αρχόμενες ενδείξεις κλιματικής αλλαγής και περιβαλλοντικών καταστροφών, αλλά νιώθουμε ότι δεν περνάει από το χέρι μας, ή ότι δε μας αφορά και πολύ.

4. Σύμφωνα με το κείμενο που διαβάσατε και δίνοντας τη δική σας άποψη τί προκαλεί την κλιματική αδράνεια;

Παρόλο που σχεδόν όλοι γνωρίζουν τις πάμπολλες συνέπειες της κλιματικής αλλαγής και της καταστροφής του περιβάλλοντος, συχνά θέλουν να αποφύγουν να ασχοληθούν σοβαρά με το θέμα της κλιματικής αλλαγής, καθώς μπορεί να φαίνεται πολύ αρνητικό ή μακρινό, ή ως ένα θέμα χωρίς εφαρμόσιμες λύσεις

Μια σειρά από σχετικούς μηχανισμούς σκέψης επηρεάζουν την αντίληψη και τη συμπεριφορά μας ως προς την κλιματική αλλαγή. Αυτοί αλλά και άλλες γνωστικές προκαταλήψεις μπορούν να αλληλοεπιδράσουν μεταξύ τους και να δημιουργήσουν περίπλοκα ψυχολογικά εμπόδια στη δράση για το κλίμα. Η κατανόηση τους μπορεί να βοηθήσει τα άτομα και τις κοινωνίες να τις ξεπεράσουν και να λάβουν πιο αποτελεσματική δράση για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

5. Από την ανάγνωση του κειμένου και δίνοντας τη δική σας άποψη πόσο σημαντική είναι η Ψυχική ανθεκτικότητα για τους ανθρώπους στη σημερινή εποχή;

Η ψυχική ανθεκτικότητα είναι απαραίτητο χαρακτηριστικό για τους ανθρώπους στη σημερινή εποχή, η οποία πέραν της κλιματικής κρίσης δε στερείται καθόλου σοβαρών προκλήσεων για το μεγαλύτερο μέρος του παγκόσμιου πληθυσμού

όπως: η πρόσφατη πανδημία, οικονομική αστάθεια και αύξηση οικονομικών ανισοτήτων, αβεβαιότητα, μοναξιά, αύξηση ψυχικών διαταραχών, αλλά και διαφόρων προβλημάτων υγείας, όπως π.χ. η παχυσαρκία και οι εθισμοί.

6. Έχοντας διαβάσει το άρθρο, πόσο πιθανό πιστεύετε ότι η κλιματική αλλαγή μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη και τη στάση του ατόμου;

Η ενασχόληση με την προστασία του περιβάλλοντος και την κλιματική αλλαγή θα μπορούσε να είναι μια διαδικασία που να δίνει νόημα. Είναι μια ευκαιρία να είναι ενεργοί οι άνθρωποι και να έρχονται σε περισσότερη επαφή με συνανθρώπους τους. Αυτό έχει αποδεδειγμένο όφελος για τα άτομα. Ταυτόχρονα μπορούμε να μάθουμε να περνάμε περισσότερο χρόνο κοντά στη φύση σε διάφορες ψυχαγωγικές δραστηριότητες. Η επαφή με τη φύση είναι γνωστό ότι έχει ανυπολόγιστα οφέλη για τον άνθρωπο. Η συμμετοχή σε ομάδες, η από κοινού δράση για το κοινό όφελος, η δημιουργία υποστηρικτικών δικτύων στις κοινότητες αποτελούν αναγνωρισμένες συμπεριφορές μείωσης της απομόνωσης, ανάπτυξης της αίσθησης σκοπού και ανήκειν, υποστήριξης της συνολικής υγείας των ατόμων και εντέλει προαγωγής της ποιότητας ζωής .

ΟΜΑΔΑ 2^η

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ

[30 / 100]

Οι άνθρωποι έχουμε την τάση να κάνουμε ό,τι βλέπουμε να κάνουν οι περισσότεροι.

Σε μια παράγραφο 100 περίπου λέξεων να σχολιάσετε το νόημα της προηγούμενης φράσης.

Η φράση "Οι άνθρωποι έχουμε την τάση να κάνουμε ό,τι βλέπουμε να κάνουν οι περισσότεροι" αναδεικνύει τον έντονο κοινωνικό χαρακτήρα της ανθρώπινης συμπεριφοράς. Επισημαίνει την τάση μας να μιμούμαστε τη συμπεριφορά των περισσότερων, αντικατοπτρίζοντας την κοινωνική επιρροή στις αποφάσεις μας. Αυτή η τάση μπορεί να οδηγήσει σε συμβατικές πρακτικές και στερεότυπα συμπεριφοράς, αλλά επίσης μπορεί να είναι ένα ισχυρό κοινωνικό εργαλείο για τη

διαμόρφωση των αξιών και των προτύπων μιας κοινότητας. Παράλληλα, όμως, επισημαίνει τη σημασία της ανεξαρτησίας της σκέψης για την ανάπτυξη προσωπικού χαρακτήρα και δράσης.

ΟΜΑΔΑ 3^η

ΕΚΘΕΣΗ ΔΟΚΙΜΙΟ

[40 / 100]

Να επιλέξετε ένα από τα δύο θέματα και να αναπτύξετε τις απόψεις σας σε ένα κείμενο 300 περίπου λέξεων.

1^ο θέμα:

Η υπερπληροφόρηση συμβάλλει στην ευαισθητοποίηση των ανθρώπων στα μεγάλα παγκόσμια ζητήματα ή όχι; Συζητήστε την απάντηση.

Ο άνθρωπος για πρώτη φορά στην ιστορία του ανθρώπινου είδους έχει τόσο εύκολα, τόσο γρήγορα και τόσες πολλές πληροφορίες. Από τη μία πλευρά, η υπερπληροφόρηση μπορεί να ενθαρρύνει την ευαισθητοποίηση, καθώς οι άνθρωποι έρχονται σε επαφή με πληροφορίες για παγκόσμια ζητήματα, όπως η κλιματική αλλαγή, η δικαιοσύνη, οι πόλεμοι και οι πανδημίες. Από την άλλη πλευρά οι ειδήσεις και η πληροφόρηση διοχετεύονται από ποικίλα κανάλια ενημέρωσης πολλά από τα οποία είναι γεμάτα προπαγάνδα και ανεξέλεγκτες πληροφορίες. Έτσι, η υπερβολική ποσότητα πληροφοριών ενδέχεται να προκαλέσει σύγχυση και αδυναμία επεξεργασίας των πληροφοριών.

Επίσης, οι αντικρουόμενες πληροφορίες και η υπερβολική επικέντρωση σε σκανδαλώδεις ειδήσεις μπορεί να προκαλέσουν αδιαφορία ή απομόνωση. Οι άνθρωποι μπορεί να αποφεύγουν την ενημέρωση εξαιτίας της υπερφόρτωσης και να εστιάζουν σε θέματα που τους ενδιαφέρουν προσωπικά, παραμελώντας σημαντικά παγκόσμια ζητήματα.

Για να ενισχυθεί η ευαισθητοποίηση, είναι σημαντικό να διασφαλίζεται η ποιότητα και η εγκυρότητα των πληροφοριών, ενώ οι εκπαιδευτικοί και τα μέσα ενημέρωσης πρέπει να βοηθούν στη διαμόρφωση ενός κριτικού νοήματος για την

αξιολόγηση της πληροφορίας. Επίσης, η προώθηση της πολυπολιτισμικής κατανόησης μπορεί να ενισχύσει την ευαισθητοποίηση, ενθαρρύνοντας την κατανόηση των παγκόσμιων ζητημάτων από διάφορες προοπτικές.

2^ο θέμα:

Σβήνοντας ένα κομμάτι από το παρελθόν είναι σαν να σβήνεις και ένα αντίστοιχο κομμάτι από το μέλλον. Γιώργος Σεφέρης (Νόμπελ Λογοτεχνίας, 1963)

Η άποψη αυτή ασχολείται με ένα βαθύ και φιλοσοφικό διαχρονικό και παγκόσμιο θέμα, φέρνοντας κοντά το παρελθόν με το μέλλον και υποστηρίζοντας ότι όλα όσα έχουν συμβεί στο παρελθόν, επηρεάζει σε μικρότερο ή σε μεγαλύτερο βαθμό το μέλλον μας.

Ας αναλύσουμε τα βασικά στοιχεία αυτής της άποψης:

Σύνδεση Παρελθόντος και Μέλλοντος: Η άποψη υποστηρίζει ότι υπάρχει μια σχέση αλληλεπίδρασης μεταξύ του παρελθόντος και του μέλλοντος, όπου κάθε γεγονός από το παρελθόν επηρεάζει το μέλλον. Αυτή η ιδέα υποδηλώνει ότι ο χρόνος είναι συνεχής και αλληλοσυνδεδεμένος.

Η διαγραφή ενός τμήματος από το παρελθόν υπονοεί αλλαγές στην ιστορία και, κατά συνέπεια, επηρεάζει το μέλλον. Αυτή η άποψη μπορεί να σχετίζεται με την ιδέα του καταρράκτη του χρόνου, όπου η μικρή αλλαγή μπορεί να έχει μεγάλες επιπτώσεις στο μέλλον.

Το σβήσιμο ενός κομματιού από το παρελθόν μπορεί να συνδέεται με την ιδέα της μνήμης ως σημαντικού στοιχείου για τη συνεχή ύπαρξη της ιστορίας και της ταυτότητας.

Παράλληλα οφείλουμε να αντιμετωπίζουμε τις ενέργειές μας με σοβαρότητα, καθώς αυτές μπορούν να σχηματίσουν τον πυρήνα της προσωπικής μας ιστορίας και του κοινωνικού μας περιβάλλοντος.

Συνοψίζοντας, η άποψη αυτή προσδίδει βάρος στην αλληλεξάρτηση του παρελθόντος και του μέλλοντος, υπογραμμίζοντας τη σημασία κάθε εμπειρίας και γεγονότος στη διαμόρφωση της πορείας της ζωής και των γεγονότων.

